

A magyar börtönügy arcképcsarnoka

Tóth Mór
(1834 – 1902)

„Véleményem szerint valamiről fogalommal nem bírní és arról mégis írni merni, nemcsak erős önbizalom, hanem genialitási hajlam is, de a közhasznú gyakorlati téren hatni és tenni, fáradni és munkálkodni, ez meggyőződésem szerint férfias és hazafias. Inkább vágyom azért a »munkás hazafi címére« mintsem a genialis elnevezésre.”¹

Jogász, író, kir. ügyész, Karcag város díszpolgára, az elavult feudális börtönrendszer megreformálásáért, a rabok képzéséért és foglalkoztatásáért küzdő humanista szakember. „Egyik tevékeny megteremője volt a magyar közbiztonságnak.”² Kozma Sándor kir. főügyész – akit egyben a példaképének is tekintett – barátja, szellemiségének, elképzeléseinek lokális képviselője, valóra váltója, börtönügyi szakirodalmunk egyik neves személyisége.

Tóth Mór³ 1834-ben született a Bars megyei Aranyosmaróton.⁴ Apja, Tóth Dániel 1828-tól 1849-ig előbb Aranyosmarót esküdt szolgabírája, majd néhány év múlva esküdt főszolgabírája. Édesanyja draskóczi Milecz Róza. A szülők öt

¹ Tóth Mór: Tanulmányok a börtönügy terén. Eger, 1874. 6. o.

² Tóth-Megyeri Tóth Mór 1834-1902. Szolnoki Lapok, I. évf. 6. szám, 1902. ápr. 20. 2-3. o.

³ Több sajtótermék előnevét „tóth-megyeri”-ként, nevét Tóth Mórcként, foglalkozását kir. bíróként említi. Mi maradunk a hivatalos dokumentumok, az egri kir. ügyészség mutatókönyvében szereplő adatok, valamint a felesége által kiadott gyászjelentés talaján, hogy ő tórei és tótmegyeri Tóth Mór kir. ügyész volt. (A nemesi előneveket a továbbiakban nem használjuk.) Mivel Tóth Mórról nagyon kevés feldolgozott információ áll rendelkezésre, ezért széleskörű kutatásokat végeztem – sok-sok segítség igénybevételével – Budapesten, Szegeden, Egerben, Debrecenben, Szolnokon, Kiskunfélegyházán, Sárospatakon és Sátoraljaújhelyen. A munkám eredménye, reményeim szerint, hű képet ad egy nagyszerű emberről, akit gróf Ráday Gedeon kir. biztos – jó külsejére utalva – a „szép ügyésznek” nevezett.

⁴ Aranyosmarót Nyitrától 27 km-re észak-keletre, a Zsitva partján fekvő település a mai Szlovákia területén. A település első írásos nyomát Géza királyunk 1075-iki oklevelében találjuk, ahol Maurod alakban szerepel. A várost feltehetően aranybányászok alapították. Ipari fejlődése a 19. század végén indult meg: sörgyár, cukorgyár, téglagyár, gőzmalom létesült, és megindult a textilipar, szőnyeggyártás is. 1891-ben beindult a vasúti közlekedés Kistapolcsány és Érsekújvár felé. A 18. század végétől 1918-ig Bars vármegye székhelye. 1910-ben 3 227 lakosából 2 127 magyar, 941 szlovák és 147 német volt. – hu.wikipedia.org/wiki/Aranyosmarót

gyermek – Dezső, Ferenc, Izabella, Mór és Zoltán – tisztességes taníttatásáról és neveléséről gondoskodtak. 1848-ban az ifjú Mór még alig múlt 14 éves, amikor apjával együtt belépett a honvédseregbe, ahol őrmesteri rendfokozatot szerzett, és bajtársaival együtt egészen a komáromi kapitulációig hősiiesen harcolt.

Édesanyja az 1850-es évek elején meghalt. Özvegyen maradt apja újranősült, felségül vette bernátfalvi Földváry Ceát, és ezzel egy időben a dunavecsei Földváry-uradalom felügyelője lett. Néhány év múlva azonban sikerült saját birtokot vásárolnia és önálló gazdaságot létrehoznia.

Tóth Mór időközben megkezdi jogi tanulmányait a Pesti egyetemen, ahol 1865-ben ügyvédi oklevelet szerez. Ugyanebben az évben házasságot köt, felesége és haláláig hű társa, lázári Nagy Clementina lett. A házasságukból azonban – Tóth Mór legnagyobb bánatára – nem születtek utódok. (Ennek a ténynek később ő maga adott hangot, amikor két szabadult rabnő felkereste Karcagon, hogy a börtönben megszületett, majd az árvaházban – a börtönben szerzett betegség miatt – meghalt gyermekeik sorsáról tudósítsa.)⁵

A diploma megszerzését követően Pest vármegye törvényszékéhez került kir. ügyésznek. A kiváló képességekkel rendelkező, éles eszű, nagy tudású fiatalemberre a környezete korán felfigyelt. Így nem volt véletlen, hogy – a szintén kiváló jogtudós Edvi Illés Károly mellett – 1869-ben a Pest megyei törvényszék táblabíráiból alakított tanácsával együtt őt is Szegedre vezénylik Rádayhoz⁶. *„Gróf Ráday Gedeont 1869 januárjában nevezték ki a szegedi királyi biztosság vezetőjének. Feladata a Duna-Tisza közén és a Tiszántúl déli részén a közbiztonság helyreállítása, közkeletű kifejezéssel a »betyárvilág felszámolása« volt. A belügyminisztérium rendőri osztályán szerzett tapasztalatait felhasználva néhány hónap alatt jelentős sikereket mutathatott fel, a rablóbandákat felszámolta, a korábban nagy visszhangot kiváltó esetek tetteseit kinyomozta.”*⁷

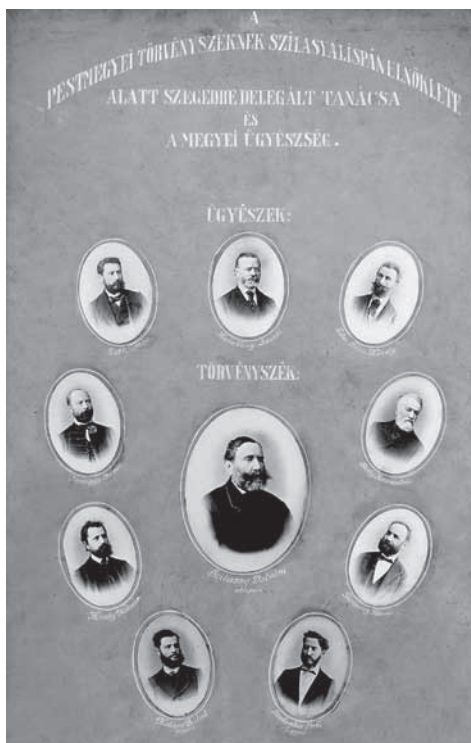
Tóth Mór *Jó madarak* című művének bevezető soraiból megtudhatjuk, hogy a hatalom milyen hatalommal ruházta fel Rádayt és a kivezényelt törvényszéket, ügyészeket e fontos feladat megoldása érdekében: *„Az új nemzedéknek fogalma sincs arról, hogy mily indokok vezérelték a kormányt arra, hogy Szegedre királyi biztost rendeljen ki, oly tág hatalommal, mely felért egy kis király kényuraságával. De hát szükség volt erre, mert a megyei önkormányzati hatóságok nem bírva erőt venni [...] a nagy alföldön elszaporodott rablók és tolvajok garázdálkodásain.”*⁸ (Más forrásokból tudjuk, bár ezt soha nyíltan ki nem mondták, hogy voltak összefonódások a bűnözők és a hatalom egyes képviselői közt is. Ez is indoka volt annak, hogy más vármegye hatóságát vezényelte a kormány a feladat megoldására.)

⁵ *„Ha felnevelkedtek volna, mert én gyermektelen vagyok, magamhoz vettem volna őket” – írta. Lásd Pataky István: Szegedi fegyenc gyermekek. (Emlékezés Tóth Mórra.) Jász-Nagykunszolnok Megyei Lapok, XIII. évf., 69. szám, 1902. aug. 28. 3. o.*

⁶ ifj. Ráday Gedeon gróf (1829–1901)

⁷ Csapó Csaba: Ráday Gedeon és a szegedi királyi biztosság a korabeli sajtó tükrében. Magyar Könyvszemle, 117. évf. 2001. 4. szám. – epa.oszk.hu/00000/00021/00031/0003-269.html

⁸ Tóth Mór: *Jó madarak. Bűnügyi elbeszélések.* Karcag, 1897, Szódi S. Könyvkereskedő Kiadása. 3. o.

Tóth Mór bekerült tehát a szakembereknek abba a körébe, amelynek a bűnözés felszámolása érdekében hozott kormányzati döntést kellett megvalósítania, jómaga is aktív részese lett az Alföldön a betyárvilág felszámolása érdekében bevezetett intézkedéseknek. „Az itt felmerült bűnesetek ötezer számig emelkedtek, s míg az előnyomozatokat a királyi bizottság közegei vezették, addig a bűntények elbírálására a kormány által kirendelt Pest megyei kir. törvényszék küldetett ki.” – írta Tóth Mór.⁹

A szegedi kiküldetés 1871 végéig tartott, ekkor ugyanis az aradi törvényszéknek adták át a be nem fejezett ügyeket.

Tóth Mór 1872 és 1879 között rövid ideig Gyöngyösön, majd Egerben, 1879–1883-ig Debrecenben, 1883-tól 1885-ig – a törvényszék megszűnéséig – kir. ügyészként Karcagon dolgozott.

1885. július 31-én a karcagi kir. törvényszéket megszüntetik és Szolnokra költöztetik, ezzel egy időben Tóth Mór is Szolnokra költözik, ahol nyugdíjazásáig, 1900. február 1-jéig szintén ügyészként dolgozik.

Szolgálati helyein keményen, megalkuvás nélkül, a hivatali kötelezettségeihez híven látta el a feladatát, ami nem minden esetben tetszett az adott vármegye egyes vezetőinek, de elveiből nem volt hajlandó engedni. (Ezért költözött például az egri beosztását feladva Debrecenbe.) Talán ennek, de elsősorban a megtett intézkedéseinek köszönhető, hogy munkájával, a köz érdekében kifejtett tevékenységével mindenütt kivívta magának a város és az

⁹ Tóth Mór: i. m. 4. o.

ott élő lakosok elismerését. Elhunytakor a korabeli újság is – egyebek mellett – így emlékezett meg róla: *„Teljesen modern tudású jogász volt, de egy percig sem bürokrata: gyalog, lóháton, folyton a szabadban hasonította át a tanultakat magyar igazságszolgáltatásra, mi talán sokszor megütközést keltett a mai falanszter-doktrínereknél, de élő igazság volt.”*¹⁰

Ha szegényesek is a róla fellelhető információk, a korabeli publikációk és a rendelkezésre álló szakirodalom, annyi azonban a kutatásaim eredményeként mindenképpen megállapítható, hogy minden munkahelyén otthagya a névjegyet. Mindenütt alkotott valami újat, maradandót az utókornak, a szakmának, a szűkebb vagy tágabb környezetének, amivel elismerést, megbecsülést és tiszteletet szerzett a pályatársainak és persze saját magának is. Szegeden legtöbbször ő képviselte a vádat az egyes források szerint háromszáz betyárperben. *„Jellemző az akkor uralkodó humanizmusára, melynek végső leheletéig híve volt, hogy egyetlen halálos ítéletet sem hozott a törvényszék”* – írta a Jász-Nagykunszolnok Megyei Lapok.¹¹

Tóth Mór 1872-ben Egerben – előjárója elvi egyetértése mellett – a magyar börtönügy szempontjából forradalminak számító lépést tett: minden állami támogatás, központi anyagi forrás nélkül létrehozta az első rabdologházat. Itt, Egerben fordította magyarra Nagy Lászlóval és adták ki 1874-ben M. G. Ferrus *A foglyokról, a rab-ságról és a börtönökről* című művét dr. S. Klein német fordítása nyomán, illetve Tóth Mór szintén itt írta meg és adta ki a *Tanulmányok a börtönügy terén* című, a magyar börtönügy kiemelkedő jelentőségű, főleg gyakorlati szempontból értékes művét.

Debrecenben a *Debrecen-Nagyváradai Értesítő* így emlékezett meg Tóth Mór Karcagra történő áthelyezése kapcsán az ottani tevékenységéről: *„élénk mozgalmat indított, hogy nyomorult börtönhelyiségeink változtassanak meg”*.¹²

A rabok ellátása érdekében, hogy a szabadulásuk után némi készpénzhez jus-sanak, továbbá az intézetek helyzetének javításáért erősen szorgalmazta mindenütt a rabfoglalkoztatást: *„Még Debrecenben is többen emlékeznek a daliás, erős termetű úrra, a kit Ráday tréfásan a „szép ügyésznek” nevezett s a ki Debrecenben a Honvéd kertet szép sétakerté emelte.”*¹³

Karcagon ténykedésével, közvetlenségével sok hívet szerzett. *„Karczagon, a város közepén egy mocsaras helyből kellemes kertet alkotott [...], annyira megnyerte a büszke kun város szeretetét, hogy Karczag díszpolgárának választotta és haláláig képviselője volt a megyei törvényhatóságban.”*¹⁴

Szolnokon meglehetősen gyorsan ismert és közkedvelt tagja lett a város köz-életének, ezen túl *„az elhanyagolt börtönügyek humánus rendezésében elévülhetetlen érdemeket szerzett.[...] „Ő alatta agyonüldözésről senki sem panaszkodott. Igazságos szigorúság, melyből a humanizmus soha sem hiányzott, vezette nehéz pályáján.[...] Kozma*

¹⁰ Tóth-Megyéri Tóth Móricz 1834-1902. Szolnoki Lapok, I évf. 6. szám, 1902. ápr. 20. 2-3. o.

¹¹ Tóth Mór (meghalt: ápr. 14., Darócon temették). Jász-Nagykunszolnok Megyei Lapok, XIII. évf. 31. szám, 1902. ápr. 17. 2., 3-4. o.

¹² Debrecen-Nagyváradai Értesítő, XLI. évf. 51. szám, 1883. december 16.

¹³ Tóth-Megyéri Tóth Móricz 1834-1902. Szolnoki Lapok, I évf. 6. szám, 1902. ápr. 20. 2-3. o.

¹⁴ Uo.

szelleme, mely oly szép emlékü ügyészi kart adott és nevelt az országnak, erősen uralkodott egyéniségén. Ez indította arra, hogy itt több humánus intézményt és jótékonytársulatot gyakorló egyesületet alakítson. A rabsegélyző egyesület a legjobban szervezett társulatok egyike. Erre halála bekövetkezéséig büszke is volt.”¹⁵

Tóth Mór Szolnokon is látta, hogy a város egyes területei nagyon elhanyagolt állapotban vannak, a rabokat kivezényelve a Tisza-part egy részét fával ültette be, amit róla „Móricz ligetnek” neveztek el.

Mint azt már az előzőekben jeleztem, egri kir. ügyészként írta meg és adta ki 1874-ben *Tanulmányok a Börtönügy terén* című művét, amelyet tisztelete jeléül Kozma Sándor kir. főügyésznek ajánlott.

A könyv bevezető gondolatai között utalást találunk a későbbi tartalomra. A szerző leszögezi, nem célja, hogy a „fegyházi rendszerek” működését értékelje; egyedül csak arra vállalkozik, hogy a királyi törvényszéki börtönök tevékenységét vizsgálja. Mint ahogy írja: „... áttérek hazánk börtön-viszonyaira, s azoknak is csak azon részére, mely nem fegyház, vagyis állami intézmény, hanem börtön, azaz a volt törvényhatósági, jelenleg pedig királyi törvényszéki börtönök neve alatt ismeretes.”¹⁶

A mű hiányt pótló munka, amelyben a szerző a saját tapasztalatait felhasználva a gyakorlati szakember szemével elemzi, értékeli börtönök helyzetét, a mindennapok feladatait, a személyzet kötelességeit, a bánásmód, az elhelyezés, az ellátás, az élelmezés területén tapasztalt visszasságokat, felhívva a figyelmet a rabok képzésének és foglalkoztatásának a fontosságára. Tóth Mór azonban nem csak kritizál, hanem a jobban működő börtönök érdekében javaslatot tesz a problémák kezelésére, összehasonlítva pl. a katonai élelmezést a rabélelmezés minőségével, mennyiségével.

A rabok foglalkoztatásának a témakörében született meg a Magyar Jogászegyleti Bizottság felkérésére 1893-ban a *Mezőgazdasági foglalkozások a letartóztatási intézetekben* című dolgozat.

A bizottság az alábbi kérdésre várt választ az elmélet és a gyakorlat két kiváló ismerőjétől Tóth Mór kir. ügyésztől és Kisfaludy László budapesti kir. fogház-felügyelőtől: „mikép arra való tekintetből, hogy hazánkban az elítéltek legnagyobb része a földműveléssel foglalkozók köréből kerül ki – lehetséges, és a büntetés céljával nem ellenkezik-e, a földművelés és ezzel rokon mezőgazdasági foglalkozásokat letartóztatási intézeteinkben meghonosítani, ha igen és milyen feltételek mellett”¹⁷

Tóth Mór a megtisztelő felkérést némi hezitálás után elfogadta, mint ahogy írta: feljogosítva érezte magát erre a feladatra, egyrészt az e területen 26 éve kifejtett sikeres szakmai és gyakorlati tapasztalatai alapján, másrészt, hogy a felvetett téma számára is fontos volt: „...a feltett kérdés épen azon rokonszenves reformot öleli

¹⁵ Tóth Mór (meghalt: ápr. 14., Darócon temették). Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Lapok, XIII évf. 31. szám, 1902. ápr. 17. 2., 3-4. o.

¹⁶ Tóth Mór: *Tanulmányok a börtönügy terén*. Eger, 1874. 8. o.

¹⁷ Tóth Mór – Kisfaludy László: *Mezőgazdasági foglalkoztatások a letartóztatási intézetekben*. Budapest, 1893, Franklin-Társulat Könyvnyomdája. (Magyar Jogászegyleti Értekezések IX. kötet. 6. füzet) 149. o.

*fel magában, melyről már 18 év óta nemcsak sokat gondolkoztam, de nagyobb vázlatban a nyilvánosság előtt még 1871-ik évben fel is szólaltam...".*¹⁸

A dolog lényegét tekintve – bizonyos kritériumokkal, mint pl. a foglalkoztatás terén elsősorban a javítási cél kell, hogy érvényesüljön, szakavatott irányítás mellett – egyértelműen kiáll a mezőgazdasági foglalkoztatás bevezetése mellett.

Tóth Mór az elbeszélő irodalom terén is megmutatta tehetségét. Ezt bizonyítja, hogy két, jelentősnek mondható művet alkotott; az elsőt 1897-ben Karcagon, még aktív ügyész korában *Jó madarak* címmel adta ki, míg a másodikat szintén az előbbi helyen *Zenebonás emberek* címmel, már mint nyugállományú kir. ügyész jelentette meg 1900-ban.

A *Jó madarak* című művének bevezető gondolatai között bemutatja a kormány igen komoly és elszánt lépését, melynek célja az Alföldön, elsősorban Bács és Torontál vármegyékben elszaporodott – esetenként gyilkosságokkal is párosuló – rablások, kifosztások, garázdálkodások felszámolása. Mai szóhasználatával és fogalmakkal élve a cél a közbiztonság és a köznyugalom helyreállítása volt. Az óriási feladat – „*mely nagy bátorságot és önmérsékletet igényelt*” – végrehajtásával, mint azt már jeleztem, ifj. gróf Rádai Gedeon királyi biztost bízták meg.

A szerző azokat a munkája során szerzett benyomásait, élményeit vetette papírra, amelyeket a hosszú évek során tapasztalt, emlékei között megőrzött. Felfoghatók a könyvében leírt történetek a valóság interpretálásának, szemben a pusztán élő emberek által szájról-szájra terjedő, olykor a valóság talajáról elrugaszkodott, meglehetősen kiszínezett legendák cáfolataként is.

A *Zenebonás emberek* – hasonlóan a *Jó madarak* című művéhez – szintén „*egy-egy bűnügy történetéből meríti anyagát; de míg a szerző első könyvében a kriminalitás lépett előtérbe, a másodikban inkább a költészet dominál.*”¹⁹

Ha összegezni kellene Tóth Mór irodalmi tevékenységének a lényegét, a következő sorokkal lehetne jellemezni azt: „*Mindegyik elbeszélésében van valami a valóságból, de e mellett mindegyikben van egy-egy meghatározó, drámai fordulat is, a mely már a költő inspirációjának szüleménye.*”²⁰ Ugyanakkor elbeszéléseiből, költeményeiből megismerheti az olvasó a kor híres és hírhedt betyárjainak történetét, tragikus sorsát és nem utolsósorban a helyi és a központi bűnüldöző szervek munkáját erőfeszítéseit, leleményességét, amit a betyárvilág felszámolása, a köznyugalom megteremtése érdekében tettek.

Tóth Mór – amellet, hogy vadászszenvedélyének hódolt – kitűnő sportoló volt, különösen a testedző sportok szerelmese, de feltűnt az akkor igen felkapott evezős egyletekben és naponta kilovagolt. Leírták vele kapcsolatosan, hogy „*Még késő napjaiban is ez a rendszeresen kifejlesztett izomerő bámulatba ejtette barátait.*”²¹

¹⁸ Uo.

¹⁹ Tóth Mór: *Zenebonás emberek. Elbeszélések.* Budapesti Hírlap, XX. évf. 66. 1900. III. 8. 9. o. [Könyvrecenzió.]

²⁰ Uo.

²¹ Tóth Mór (meghalt: ápr. 14., Darócon temették). *Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Lapok*, XIII. évf. 31. 1902. ápr. 17. 2., 3-4. o.

Halála előtt néhány évvel betegeskedni kezdett – az erőn felüli sportolás ki-kezdte szervezetét –, a nyugdíjazását is egészségének romlása miatt kérte.

1902. április 14-én 68 éves korában hunyt el. Temetésére, a hozzátartozóktól, rokonoktól, volt munkatársaktól, ismerősöktől való búztatására a szolnoki temetőben került sor. A temetést követően koporsóját vonatra rakták és a Szatmár megyei Pusztadarócon²², felesége családjának, a lázári Nagy családnak a sírboltjában helyezték örök nyugalomra.

A temetés ténye – a pusztadaróci református lelkész visszajelzése szerint – a község református anyakönyvében szerepel, ugyanakkor sajnos a sírbolt ma már a falu temetőjében nem található meg.

*Ezúton is köszönetet mondok a munkámhoz nyújtott segítségéért
dr. Szabó Jolán igazgató asszonynak, az MNL Heves Megyei Levéltára igazgatójának,
Kósa Károly nyugdíjas könyvtárosnak, szolnoki helytörténet-kutatónak,
Kis Lászlónak, a kiskunfélegyházi Kiskun Múzeum munkatársának,
Cseh Géza levéltárosnak, a MNL Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Levéltára munkatársának,
dr. Kovács Ilona főlevéltárosnak, a MNL Hajdú-Bihar Megyei levéltára munkatársának,
dr. Fári Irén történésznek, a szegedi Móra Ferenc Múzeum munkatársának és
Szatmári Elemér református lelkésznek, a Pusztadaróci Református Egyházközség lelképásztorának.*

A fotók a kiskunfélegyházi Kiskun Múzeumból valók.

Irodalom

- Borovszky Samu: Magyarország vármegyei és városai. – mek.oszk.hu/09500/09536/html/index.html
- Csapó Csaba: Életrajz és mentalitás. Ráday Gedeon elfelejtett élete. – epa.oszk.hu/00800/00861/00022/2002-2-3-05.html
- Csapó Csaba: Ráday Gedeon és a szegedi királyi biztosság a korabeli sajtó tükrében. Magyar Könyvszemle, 117. évf. 2001. 4. szám. – epa.oszk.hu/00000/00021/00031/0003-269.html
- Debrecen–Nagyváradai Értesítő, XLI. évf. 51.szám, 1883. december 16.
- Az Egri Királyi Ügyészség Mutatókönyve. Eger, 1872. [Magyar Nemzeti Levéltár Heves Megyei Levéltára]
- Ferrus, M. G.: A foglyokról, a rabságról és a börtönökről. Dr. Klein S. német fordítása után magyarították: Tóth Mór és Nagy László. Eger, 1874. Érsek-lyceum.
- Kabódi Csaba – Lőrincz József – Mezey Barna: Büntetéstani alapfogalmak. Budapest, 2005, Rejtjel Kiadó.
- Mezey Barna: A polgári börtönügyi tudományosság a XIX-XX. század Magyarországon. In: A magyar börtönügy kutatásának alapjai. (Szerk. Bódiné Beliznai Kinga, Mezey Barna.) Budapest, 1997, ELTE ÁJK Magyar Állam- és Jogtörténeti Tanszék. (Jogtörténeti Értekezések 20.) 5-102. o.
- (Nyugalomba vonuló ügyész: Tóth Mór.) Nagy-Kunság, XXIV. évf. 43. szám, 1899. okt. 22. 2. o.
- Pataky István: Piros rózsa. A Ráday korból. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Lapok, XVI. évf. 37. szám, 1905. máj. 7. 1-3. o. [törői és tótmegyeri Tóth Mór]
- Pataky István: Szegedi fegyenc gyermekek. (Emlékezés Tóth Móra.) Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Lapok, XIII. évf., 69. szám, 1902. aug. 28. 3. o.

²² Pusztadaróc (románul Dorolt) község Romániában, Szatmár megye keleti részén, Szatmárnémeti-től észak-keletre, a román-magyar határ közelében található. 1910-ben 500 magyar lakosa, ebből 78 római katolikus, 159 görög katolikus, 229 református volt. – hu.wikipedia.org/wiki/Pusztadaróc

Szinnyei József: Magyar írók élete és munkái. HTML változat: Magyar Elektronikus Könyvtár. Hungarológiai Alapkönyvtár.

Tóth Mór: Tanulmányok a börtönügy terén. Eger, 1874.

Tóth Mór – Kisfaludy László: Mezőgazdasági foglalkoztatások a letartóztatási intézetekben. Budapest, 1893, Franklin-Társulat Könyvnyomdája. (Magyar Jogászegyleti Értekezések IX. kötet. 6. füzet)

Tóth Mór: Jó madarak. Bűnügyi elbeszélések. Karcag, 1897, Szódi S. Könyvkereskedő Kiadása.

Tóth Mór: Zenebonás emberek. Bűnügyi elbeszélések közel és távoli időből. Karcag, 1900, Szódi S.

Tóth Mór: Tárca töredék. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Lapok, XIII. évf. 48. szám, 1902. jún. 15. 1. o. [Tóth Mór utolsó, befejezetlen írása]

Tóth Mór jubileuma. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Lapok, VII. évf. 103. szám, 1896. dec. 24. 2. o.

Tóth Mór: Zenebonás emberek. Elbeszélések. Budapesti Hírlap, XX. évf. 66. szám, 1900. III. 8. 9. o. [Könyvrecenzió.]

Tóth-Megyeri Tóth Móricz 1834-1902. Szolnoki Lapok, I évf. 6. szám, 1902. ápr. 20. 2-3. o.

Tóth Mór (meghalt: ápr. 14., Darócon temették). Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Lapok, XIII évf. 31. szám, 1902. ápr. 17. 2., 3-4. o.

(Tóth Mór javaslatára Szolnokon). Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Lapok, XIII. évf. 72. szám, 1902. szept. 7. 3. o.

A vármegyei képzőművészeti egyesület. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Lapok, XII. évf. 3. szám, 1901. márc. 3. 1-2. o. [Tóth Mór az egyesület pártoló tagjai között]

Wikipédia: Aranyosmarót. – hu.wikipedia.org/wiki/Aranyosmarót

Wikipédia: Pusztadaróc. – hu.wikipedia.org/wiki/Pusztadaróc